

men de(n) patiënt op het gevaar wijst, moet hij zelf de verantwoordelijkheid van de gevolgen dragen. Is de patiënt elders behandeld, waarover men geen voldoende inlichtingen kan krijgen, is de reactie in het bloed positief, dan moet men behandelen en wanneer de verschijnselen na een jaar negatief worden en na nog een jaar negatief blijven, kan de patiënt trouwen (BOAS, *Klin. Woch.*, 1926, no. 2).

ZELFMOORD IN DUITSCHLAND NA DEN OORLOG. — Voor het maken van een statistiek over het aantal zelfmoorden moet men met verschillende factoren rekening houden. Ten eerste: het geslacht. In 1911 kwamen op 10000 levenden 3.34 zelfmoorden bij mannen en 1.03 bij vrouwen voor, te zamen 2.17. Voor 1915 waren deze getallen 2.27, 1.07 en 1.66, in 1919 2.36, 1.36 en 1.84 en in 1923 3.01, 1.34 en 2.14. Het lage cijfer gedurende den oorlog wordt dus uitsluitend door het minder aantal zelfmoorden van mannen veroorzaakt, terwijl het hogere cijfer in 1923 weer op een vermeerdering hiervan berust. Ten tweede moet men rekening houden met den leeftijd. Voor Pruisen is gebleken, dat het aantal zelfmoorden bij het mannelijk geslacht van middelbaren leeftijd (van 30 tot 60 jaar) is afgenomen sinds 1920, boven het 70ste jaar echter toegenomen, waarschijnlijk tengevolge van de verdwenen vermogens. In de jongere ouderdomsklassen is niet veel veranderd: hier zijn de zelfmoorden meestal gevolgen van liefdesgeschiedenissen en staan dus meer onder invloed der tijdsomstandigheden. De zelfmoord bij jongens tot het 15de jaar is bijna het vijfvoudige van die bij meisjes. Van vrouwen tusschen het 20ste en 30ste jaar is het aantal zelfmoorden in 1920 bijna het dubbele van dat in 1911. In 1922 waren de getallen weer verminderd. Men kan hiervoor aannemen, dat het veelvuldig voorkomen van verleiding de oorzaak van zelfmoorden was. Boven het 70ste jaar is ook bij vrouwen de zelfmoord toegenomen. Dit geldt eveneens voor 1923 voor het geheele Deutsche rijk; in 1913 waren op 10000 levenden 11.40 zelfmoorden bij mannen, 3.06 bij vrouwen. In 1923 waren deze getallen 14.94 en 4.71. Wanneer men vraagt naar de oorzaak van den zelfmoord, dan is wel de nood de meest voorkomende. Vóór den oorlog was het aantal zelfmoorden onder de protestanten en de Joden ongeveer gelijk n.l. 4.1 en 4.6, bij de katholieken veel minder n.l. 1.81. Wat het beroep betreft, neemt de zelfmoord toe, al naar gelang de landbouwende bevolking afneemt. Opmerkelijk is bij de voor-oorlogsche cijfers, dat de zelfmoord der vrouwen sterker stijgt, dan die der mannen. Na den oorlog kwamen op 1 zelfmoordenaars 2 zelfmoordenaars onder de protestanten, 2.6 onder de katholieken, 1.5 onder de Joden voor. Over het aantal zelfmoorden en het beroep heeft men geen bruikbare cijfers. Voor artsen heeft men uit het materiaal van de verzekeringskas voor artsen van Duitschland opgemaakt, dat van 1920 tot 1923 op 10000 levenden 5 artsen van 26 tot 46 jaar en 17 van 46—61 jaar zelfmoord pleegden (K. FREUDENBERG, *Klin. Wochenschr.*, no. 1).

EEN EPIDEMIE DOOR EEN BACTERIEPRAEPARAAT TEGEN RATTEN.

— In October 1924 kwam in Morgantown in Amerika een typische epidemie van gastro-enteritis voor. De gevallen bleven beperkt tot 140 personen van 225, die regelmatig het middageten gebruikten aan de West-Virginia-universiteit. Van 193 vrouwelijke studenten werden er 124 ziek; slechts 2 andere gevallen kwamen bij de bevolking van 13000 zielen van de stad voor. Na bacteriologisch onderzoek van het voedsel bleek, dat op de een of andere wijze eenig voedsel in aanraking was gekomen met een bacteriepraeparaat tegen ratten, dat 16 dagen voor het uitbreken van de epidemie was verspreid. Paratyphusbacillen van hetzelfde type als van het praeparaat waren nog levend in het oorspronkelijke lokaas 12 dagen na het uitbreken der ziekte. Vliegen en roode mieren waren overvloedig en konden zowel bij het aas als bij den ketel, waarin het bereid werd, komen. Bovendien werden de vloeren gedweild door op zijn minst drie personen met met de hand uitgewrongen doeken, welke zonder twijfel met het aas in aanraking kwamen. Hierna gingen deze personen onmiddellijk over tot het bereiden van voedsel. Melk of melk en room brachten de besmetting waarschijnlijk over; deze besmetting had waarschijnlijk plaats na de aflevering door de melkinrichting (SPALDING SPRAY, *Journ. Amer. Med. Ass.* Vol 86, no. 2).